

Джерела та література

1. Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М. : ГУГК СССР, 1978. – 183 с.
2. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. – Київ : Аволон, 1998. – 52 с.
3. Гриневецький В. Т. Поняття екомережі та основні напрями її ландшафтознавчого обґрунтування в Україні / В. Т. Гриневецький // Укр. геогр. журн. – 2002. – № 4. – С. 62–67.
4. Гудзевич А. В. Природно-заповідна Вінниччина / А. В. Гудзевич. – Вінниця : ТОВ «Консоль», 2002. – 128 с.
5. Гудзевич А. В. Східне Поділля. Вінниччина / А. В. Гудзевич // Заповідне Поділля : краєзнавчі нариси. – Вінниця : Тезис, 2000. – С. 66–89.
6. Екомережа України і її природні ядра / Ю. Р. Шеляг-Сосонко, В. С. Ткаченко, Т. Л. Андриєнко, Я. І. Мовчан // Укр. бот. журн. – 2005. – Т. 62. – № 2. – С. 142–158.
7. Про затвердження Правил охорони магістральних трубопроводів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/КР021747.html
8. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Концепція, методи і критерії створення екосети України / Ю. Р. Шеляг-Сосонко, Д. М. Гродзинський, В. Д. Романенко. – Київ : Фитосоціоцентр, 2004. – 144 с.

Гудзевич Анатолій. *Еколого-географічні передумови створення регіонального природного ландшафтного парку «Ровський».* Розглянуті особливості сучасного стану Ровського долино-річкової ландшафту, який об'єднує в своєму складі природні та в різній ступені змінені ландшафтні комплекси – наземні та аквально-наземні. Вивчено та обґрунтовано рівень ландшафтного та історико-культурного різноманіття досліджуваної території: ступінь збереження ландшафтних комплексів, рівень біорізноманіття, живописні та естетичні якості, комфортність рекреаційних умов, історико-культурну цінність. Обґрунтовано пропозиції щодо існуючих та перспективних природоохоронних об'єктів та територій, режиму їх охорони. Акцентовано увагу на необхідності формування цілісної природної заповідної території рівня регіонального ландшафтного парку «Ровський» як складової екосети загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів.

Ключові слова: екосеть, ландшафтне різноманіття, біорізноманіття, парк-пам'ятник садово-паркового мистецтва, регіональний ландшафтний парк.

Gudzevich Anatoliy. *Ecologo-geographical Pre-conditions of Creation of Regional Natural Landscape Park «Rivskiy».* The features of the modern state of Rivskogo of valley-river landscape and his separate parts are considered, which unites in the composition natural and landscape complexes are in a different degree changed – ground and akvalni. It is studied and obgruntuvano level of landscape and historically cultural variety of the probed territory: degree of maintainance of landscape complexes, certainly level of biotichnogo variety, picturesque and aesthetically beautiful qualities, comfort of rekreaciynikh terms, historically cultural value. Grounded of suggestion in relation to existent and perspective nature protection objects and territories, mode of their guard. Attention is accented on the necessity of formation of the unique naturally protected territory of level of regional natural landscape park «Rivskiy» as a constituent of ekomerezhi of national, regional and local levels.

Key words: econetwork, landscape variety, biotiversity, park-sight of garden park art, regional landscape park.

Стаття надійшла до редколегії
17.04.2014 р.

УДК 595.70:616.99

Василь Фесюк

Анофелогенна безпека території: географічні та екологічні аспекти

Проаналізовано теоретичні та методологічні засади анофелогенної небезпеки, закономірності поширення природних осередків трансмісивних хвороб і їх збудників, екологічні особливості комах, що переносять збудників інфекційних захворювань. Оцінено вплив на ареали багатьох видів паразитів і їх господарів антропогенної діяльності. Установлено взаємозв'язки між рівнем анофелогенної небезпеки та географічними й

екологічними особливостями довкілля певної території. Обґрунтовано можливості та перспективи методами конструктивної, інженерної географії та інженерної екології зниження рівня анофелогенної небезпеки.

Ключові слова: анофелогенна безпека, трансмісивні хвороби, природна осередковість трансмісивних хвороб, нозогеографія.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні у вітчизняних і зарубіжних наукових публікаціях доволі багато уваги приділяється питанням екологічної безпеки території, а особливо урбоекосистем у контексті їх екологічного стану. Поряд із традиційними проблемами, що визначають рівень екологічної небезпеки території міст, такими як: забруднення повітряного басейну, поверхневих і підземних вод, ґрунтів, рослинності, захворюваності населення тощо, чимраз більше уваги учені звертають на нетрадиційні проблеми, що теж, у свою чергу, впливають на екологічну безпеку. Наприклад, шумове, електромагнітне, радіаційне, біологічне забруднення території, її відео-екологічні аспекти, сприятливість території для проживання населення, інженерний захист довкілля тощо. Ці питання стають дедалі важливіші, оскільки впливають на стан здоров'я населення, а отже й на його рівень життя та безпеку життєдіяльності. Одним із аспектів екологічної безпеки міст є також анофелогенна небезпека. Докладніше цей вид небезпеки вивчає медична ентомологія, яка виникла на межі таких наук, як біологія і медицина. Об'єктами вивчення медичної ентомології є комахи, що шкодять здоров'ю людини. Одні з них є паразитами, що викликають хвороби (міази, короста); інші – зумовлюють передачу збудників хвороб, яких іноді зберігають у своєму тілі впродовж усього життя і навіть передають потомству. Такі хвороби називаються трансмісивними (малярія, вірусний енцефаліт, жовта лихоманка, африканський і американський трапаносомози, чума та ін.), щороку реєструються в багатьох країнах різних континентів. Дослідження трансмісивних хвороб нерозривно пов'язано із зоологією, оскільки джерелами й переносниками їх збудників є представники тваринного світу; епідеміологією, яка вивчає закономірності виникнення та розповсюдження інфекційних і паразитарних хвороб людини; мікробіологією й вірусологією, що вивчають збудників цих хвороб; комунальною гігієною, оскільки санітарний стан середовища існування визначає багато особливостей поширення й активності збудників захворювань та їх переносників, а також географією й урбоекологією, адже на переносників впливають і фактори довкілля – температура повітря, циркуляція атмосфери, вологість, наявність водних об'єктів та заболочених територій, рельєф, рівень ґрунтових вод тощо. Вчення про трансмісивні хвороби передбачає не тільки вивчення паразитизму, а й розробку заходів боротьби з вказаними хворобами та їх профілактику, й за допомогою оптимізації міського середовища включно, для того щоб зробити його несприятливим для паразитів, але водночас безпечним і сприятливим для людини.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Вивчення цієї наукової проблеми започаткували вчені, що працювали та працюють у галузі медичної ентомології – В. В. Тарасов (1981; 1988), В. П. Шеремет (1998), В. Н. Павловський (1964) та багато інших. Так, зокрема, В. В. Тарасов у працях [6–8] розробив теоретичні та методологічні положення екології кровосисних комах і кліщів. В. Н. Павловський докладно вивчав й описав територіальні закономірності природної осередковості трансмісивних хвороб [5]. В Україні існує 62 види комарів, віднесених до семи родів. Водночас дані про фауну та їх екологію в міських екосистемах представлені досить фрагментарно: В. П. Шеремет досліджував комарів у Київській області [9], Є. В. Алексеев, Н. Г. Дремова, Н. С. Прудкіна – на території Криму; І. Т. Русев, В. Н. Закусило – у м. Одесі; Е. М. Лавренко, Г. І. Наглова, Н. С. Прудкіна – у Харківській області та м. Харкові; Н. С. Прудкіна – на Лівобережній Україні; А. Є. Рязанцева, З. В. Усова – у Донецькій області; А. К. Шевченко – на Українському Поліссі.

Мета дослідження – реалізувати такі завдання:

- 1) оцінити анофелогенну небезпеку;
- 2) проаналізувати взаємозв'язки між її рівнем з одного боку та географічними й екологічними особливостями довкілля певної території – з іншого;
- 3) обґрунтувати можливості та перспективи зниження рівня анофелогенної небезпеки методами конструктивної, інженерної географії та інженерної екології.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Ектопаразити із числа членистоногих, що живляться кров'ю своїх господарів (комарі, москити, гедзі, деякі кровосисні мухи, блохи), нерідко є переносниками збудників багатьох інфекційних хвороб людини і тварин, яких вони вводять у ранку під час кровосмоктання. Комарі складають чималу частку гнусу

(сукупність крилатих комах, що активно нападають на людину і тварин, заподіюючи їм шкоду своїми укусами). До складу гнусу входять також мошки, мокреці, гедзі й ін. Представники цієї групи поширені по всій земній кулі. Не має їх тільки на обмежених територіях (високі гори, льодовики). Безпосередня небезпечна дія комарів й інших представників гнусу пов'язана з тим, що самки їх разом із різними рослинними соками п'ють кров людини, ссавців, птахів та інших тварин, проколюючи шкірні покриви своїх господарів колючими ротовими органами. Крім фізичних страждань, заподіюваних гнусом людині й тваринам, особливо небезпечне перенесення збудників хвороб. Організм господаря є природним середовищем незаселеного паразита. Ступінь і характер дії господаря на паразита визначаються фізіологічним станом організму господаря, який, у свою чергу, залежить від різних чинників довкілля, природних та соціальних умов.

Кровосисні комахи є переносниками великої групи збудників хвороб людини. Одні членистоногі – це специфічні переносники одного-двох збудників захворювань, інші – розповсюджують десятки різних інфекцій. Часто це зумовлено ареалом переносника. Широко розповсюджені в різних природних зонах Землі комарі відіграють важливу роль в епідеміології малярії й японського енцефаліту, жовтої лихоманки й лихоманки Денге, філяріатозів та інших хвороб. Деякі членистоногі обмежено розповсюджені на певних територіях і частіше пов'язані з епідеміологією різко обмежених ареалів хвороб (хвороба Шагаса в Америці, мухи *Glossina* і сонна хвороба в Африці). Характер взаємодії збудника хвороби й переносника зумовлений природними умовами. І тому в різних кліматичних зонах Землі існують певні інфекції та інвазії, що передаються людині через певних переносників.

Географічний ареал кожного паразита, як і кожного організму, залежить від його вимог до довкілля, зв'язків з іншими організмами, способів розселення. Впливає на ареал багатьох видів паразитів та їх господарів й антропогенна діяльність. Тому для вивчення ареалу хвороб, збудники яких передають членистоногі переносники, потрібно знати видовий і чисельний склад теплокровних тварин, на яких живляться кровосисні переносники хвороб, видовий і чисельний склад членистоногих і сезон їх активності в певній місцевості; природні умови, які впливають на характер розселення членистоногих; час, потрібний для того, щоб збудник хвороби в організмі переносника досяг інвазивної стадії; сприйнятливості до цієї хвороби місцевого і приїжджого населення.

Трансмісивні хвороби людини є хворобами місцевих тварин, властивих певним біоценозам, із якими стикається людина. Проте під впливом діяльності людини розповсюдження збудників хвороб постійно змінюється. Тому дуже важливо враховувати не тільки природні чинники, які зумовлюють ареали хвороб, а й зміни, яких зазнали ці ареали під впливом людини. Особливо на цей процес впливає урбанізація, зумовлюючи кардинальну зміну довкілля міст, з одного боку, а з іншого – концентрацію великої кількості населення (потенційних реципієнтів) на обмеженій площі міста.

Крім природної міграції кровосисних переносників збудників хвороб та їх господарів, можливе розповсюдження їх із сучасними видами транспорту (літаками, кораблями, потягами, авто-транспортом). Причому можливості занесення збудників хвороби з однієї країни в іншу іноді більш імовірні, ніж тривалий період перебування збудника в організмі членистоногого переносника. У зв'язку із цим розповсюдження збудників хвороб зараженими кліщами більш імовірно, ніж комахами, а блохами – більше, ніж комарами. Важливо враховувати також, що й людина може бути переносником трансмісивних хвороб, і чим триваліший період від моменту зараження до кінця інфекційного процесу, тим імовірніше завезення хвороби людиною. Ареал трансмісивних хвороб із специфічними переносниками визначається зоогеографічним поширенням останніх і характером впливу на ареали діяльності людини, яка може сприяти і звуженню ареалу, і його розширенню.

Вивчення нозогеографії й особливостей епідеміології трансмісивних хвороб має важливе практичне значення. Воно полягає в можливості завчасно вжити відповідні профілактичні заходи в умовах конкретних територій. При цьому слід вивчати захворюваність населення в динаміці, в минулому й теперішньому часі, оскільки подібні дослідження дають змогу відтворити еволюцію в географії хвороб, зникнення одних хвороб або їх згасання і поширення інших. Основне завдання полягає у виявленні загальних закономірностей географічного поширення інфекційних і паразитарних хвороб людини, визначенні нозокомплексів і нозоареалів окремих хвороб та їх динаміки.

Особливу увагу потрібно приділяти вивченню природно-осередкових хвороб, які укорінюються на певній території на значно більший період, ніж, наприклад, кишкові або повітряно-краплинні антропонози, рівень захворюваності якими значно змінюється упродовж короткого часу. Важливою

особливістю трансмісивних хвороб є сезонність. Наприклад, різко виражену сезонність в умовах помірного клімату мають кров'яні інфекційні хвороби, збудники яких передають членистоногі. Серед кишкових хвороб явно виражену літню сезонність, що збігається з періодом активності мух, мають ті хвороби, поширюють які ці комахи також (черевний тиф і паратиф, дизентерія, холера, деякі гельмінтози).

Суть явища природної осередковості інфекційних хвороб полягає в тому, що в певних умовах того або того географічного ландшафту (тайга, степи, пустелі тощо), тобто в певних біотопах, незалежно від людини, можуть існувати вогнища захворювання серед тварин, до яких сприйнятлива людина. Можливість існування вогнищ інфекційних хвороб у природі зумовлюється тим, що еволюційно склалися визначені біоценози, до складу яких входять хребетні тварини, кровососні членистоногі й різні мікроорганізми, між якими існує тісний аліментарний взаємозв'язок. За сприятливих природних умов такі взаємостосунки забезпечують невизначено довгу циркуляцію збудника від тварини-донора до тварини-реципієнта за допомогою кровососних членистоногих.

Природним вогнищем трансмісивної хвороби є ділянка території певного географічного ландшафту, на якому еволюційно склалися певні міжвидові взаємовідносини між збудником інфекції, тваринами-донорами, реципієнтами збудника та його переносниками за наявності чинників довкілля, що сприяють циркуляції збудника. Існування природних вогнищ трансмісивних хвороб зумовлюється поєднанням біотичних й абіотичних чинників. До складу біоценозу території природного вогнища трансмісивної хвороби входить велика кількість видів тварин і рослин. Між ними існує колосальна кількість зв'язків, залежностей, взаємодій, які часто просто неможливо відслідкувати й виявити. Але безпосередньо в циркуляції збудника у вогнищі беруть участь не всі складники біоценозу вогнища, а тільки група видів хребетних і безхребетних (членистоногих) тварин. Кількість членів цієї групи різна в кожному вогнищі й нерідко може бути доволі численною.

Для безперервної циркуляції збудника в природних осередках, а отже, й для існування збудника інфекції як біологічного виду, потрібні відповідні умови довкілля, тобто абіотичні чинники. Так, наприклад, розвиток і розмноження вірусу комариного енцефаліту в комарах-переносниках можливі за температури повітря не нижче 21–29 °С, що обмежує розповсюдження природних вогнищ цього захворювання тільки районами з теплим і вологим кліматом, хоча ареали комарів-переносників і хребетних господарів вірусу комариного енцефаліту значно ширші. Від природних умов залежить також інтенсивність передачі збудників переносником. Наприклад, комар *Aedes aegypti* після кровососання на хворому набуває здатності передавати збудників жовтої лихоманки за температури повітря 21 °С через 18 днів, за 36–37 °С – через 4–5 днів, а за температури 18 °С розмноження вірусу в організмі комара припиняється.

Отже, чинниками, що безпосередньо впливають на безперервність та інтенсивність процесу циркуляції збудників інфекції в природному осередку, є: чисельність і густина заселення тварин (джерел інфекції), чисельність членистоногих переносників та їх здатність передавати збудників, здатність збудників розмножуватися в організмі тварин-донорів і переносників. Чинниками довкілля є пора року й навіть час доби, упродовж якої можна заразитися природно-осередковою трансмісивною хворобою. Наприклад, комарі – переносники вірусу японського енцефаліту активні в літньо-осінній період, тому сезон захворювань японським енцефалітом припадає на літо – осінь.

Відомо, що для кожного ландшафту певної кліматично-географічної зони характерний певний видовий склад хребетних і безхребетних тварин, які можуть бути біотичними компонентами природних вогнищ інфекційних хвороб. Кожній природно-осередковій хворобі властиве певне угруповання тварин, серед яких циркулюють збудники інфекції. Вивчення природно-осередкових хвороб є важливим завданням практичної охорони здоров'я. Зниження захворюваності цими хворобами неабиякою мірою залежить від об'єктивної оцінки сучасного стану популяцій найважливіших представників комах і кліщів, а також потенційних жертв їх укусів, особливо на території, де плануються перетворення й можливі зміни внаслідок антропогенної діяльності. Природні вогнища хвороб є природними моделями дня пізнання загальнобіологічних закономірностей, що визначають існування збудників хвороб у різних екологічних системах. І саме природне вогнище хвороби слід розглядати як екосистему, або біогеоценоз, у якому тривалий час без занесення ззовні циркулює збудник інфекції. Різкі зміни біосфери під впливом діяльності людини зумовлюють потребу екологічного підходу до вивчення природно-осередкових хвороб, стратегії й тактики їх ліквідації.

Природні вогнища хвороб можуть мати різний ступінь напруженості, залежно від комплексу конкретних екологічних факторів, розуміння яких відіграє важливу роль в організації протиепідемічних заходів. Вогнище прив'язано до певного ландшафту, воно може звужуватися, потім відновлюватися до якогось максимуму, але ніколи не може вийти за межі певної території. Для існування вогнища, як і будь-кого біоценозу, потрібно, щоб кожний вид був достатньо численним і його чисельність різко не змінювалася. Збудники хвороб у процесі еволюції втратили здатність до вільного способу життя. Умовою їх існування стала циркуляція між тваринами, що відіграють роль природних резервуарів, проміжних й остаточних господарів або переносників. Збудники багатьох хвороб виявилися у складі біоценозів, характерних для певних ділянок земної поверхні.

Кожний тип ландшафтів і дрібніших одиниць ландшафтної диференціації має не лише характерні угруповання тварин і рослин, а й не менш характерні угруповання вірусів, бактерій і тварин-паразитів. Останні визначають чітку ландшафтну приуроченість багатьох хвороб диких тварин. Вивчення властивостей ПТК може слугувати основою для виявлення властивих певному ландшафту поєднань збудників хвороб, умов їх існування на осередкових територіях, віддзеркалення їх поєднань у патології людини, а також природних передумов хвороб людини. Різна напруженість природних вогнищ інфекцій у багатьох випадках пояснюється неоднаковою сприйнятливістю співчленів природної популяції переносників.

Особливе епідеміологічне значення має територія на межі різних ландшафтів, де можуть функціонувати природні вогнища захворювань, властиві й одному, й іншому ландшафту. Поширенню осередків тут сприяють більш інтенсивний обмін ектопаразитами між хребетними тваринами й стійка чисельність останніх в місцях існування.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Основними завданнями досліджень географії трансмісивних хвороб є подальше розроблення їх теоретичних основ і методів вивчення загальних закономірностей географії трансмісивних хвороб людини, зокрема виникнення та динаміки їх нозоареалів; визначення й оцінка окремих елементів природних і соціально-економічних факторів. Як уже згадували, за джерелом інфекцій, що уражують людину, трансмісивні хвороби поділяються на три категорії: 1) антропонози, джерелами збудників яких є людина; 2) зоонози, одержувані людиною від домашніх і синантропних тварин; 3) зоонози, одержувані людиною від диких тварин. Поширення останньої категорії трансмісивних хвороб найбільше залежить від чинників географічного середовища. Оскільки джерелом інфекції є представники дикої фауни хребетних тварин, ці трансмісивні хвороби мають обмежене поширення через існування певних ареалів диких хребетних і членистоногих переносників. Фауна хребетних і членистоногих, забезпечуючи джерело й механізм передачі збудників певної інфекційної хвороби, є одним з елементів медико-географічної характеристики місцевості.

Географічне поширення й особливості епідемічного процесу трансмісивних природно-осередкових хвороб передусім визначаються наявністю і чисельністю переносників. Решта чинників мають значення тільки в межах їх ареалу (зараженість кровососів, чисельність хребетних – резервуарів збудників, їх зараженість тощо).

Перспективою подальшого дослідження вважаємо розроблення наукової основи протиепідемічних заходів, в основі якої лежить обґрунтований прогноз захворюваності, яка, зазвичай, є віддзеркаленням коливань лоймопотенціалу, що є результатом складних внутрішньопопуляційних і біоценотичних процесів, що відбуваються в природному осередку. Тому аналіз багаторічної динаміки захворюваності в багатьох випадках дає змогу передбачати тенденції її коливань у майбутньому. Складаючи прогнози, слід враховувати максимально можливе число чинників і кількісні характеристики осередкової території, проводити тривалі та цілеспрямовані спостереження, організувати моніторинг ключових ділянок, розміщених у межах різних ПТК. Розроблення питань епідеміологічного нагляду за природно-осередковими інфекціями в умовах антропогенної дії на ландшафти стає не тільки організаційним, а й методологічним завданням.

Джерела та література

1. Алексеев А. Н. Организм членистоногих как среда обитания возбудителей / А. Н. Алексеев, З. Н. Кондрашова. – Свердловск : Изд-во Свердл. ун-та, 1985. – 182 с.
2. Ежов М. Н. Руководство по борьбе с переносчиками малярии. Основные методы и их интеграция / М. Н. Ежов, А. Б. Званцов, М. М. Артемьев / Европейское региональное бюро ВОЗ. – Копенгаген : ВОЗ, 2004. – 280 с.

3. Заречная С. Н. Методы расчета сезона передачи малярии человеку / С. Н. Заречная. – М. : Медицина, 1981. – 18 с.
4. Малярия в Европе 1970–2000 годы / В. П. Сергиев, А. М. Баранова, G. Majogi, М. Н. Ежов. – М. : Здравохранение, 2004. – 219 с.
5. Павловский В. Н. Природная очаговость трансмиссивных болезней / В. Н. Павловский. – М. : Медицина, 1964. – 256 с.
6. Тарасов В. В. Членистоногие переносчики возбудителей болезней человека / В. В. Тарасов. – М. : Медицина, 1981. – 288 с.
7. Тарасов В. В. Методы борьбы с вредными членистоногими / В. В. Тарасов. – М. : Медицина, 1981. – 118 с.
8. Тарасов В. В. Экология кровососущих насекомых и клещей / В. В. Тарасов. – М. : Медицина, 1988. – 264 с.
9. Шеремет В. П. Кровосисні комарі України / В. П. Шеремет. – К. : Вид-во Київ. нац. ун-ту, 1998. – 33 с.

Фесюк Василий. Анофелогенная безопасность территории: географические и экологические аспекты. Проанализированы теоретические и методологические основы анофелогенной опасности, закономерности распространения природных очагов трансмиссивных болезней и их возбудителей, экологические особенности насекомых, переносящих возбудителей инфекционных заболеваний. Оценено влияние на ареалы многих видов паразитов и их хозяев антропогенной деятельности. Установлены взаимосвязи между уровнем анофелогенной опасности и географическими и экологическими особенностями окружающей среды определенной территории. Обоснованы возможности и перспективы методами конструктивной, инженерной географии и инженерной экологии снижения уровня анофелогенной опасности.

Ключевые слова: анофелогенная безопасность, трансмиссивные болезни, природная очаговость трансмиссивных болезней, нозогеография.

Fesyuk Vasyi. Anofelogenous Safety of Territory: Geographical and Ecological Aspects. The theoretical and methodological bases of anofelogenous danger, conformity to the law of distribution of natural hearths of transmissical illnesses and their excitors are analysed, ecological features of insects, carrying excitors of infectious diseases. Influence on the natural habitats of many types of vermin and their owners of antropogenical activity is appraised. Intercommunications between the level of anofelogenous danger and geographical and ecological features of environment of definite territory are set. Possibilities and prospects are grounded by the methods of structural, engineering geography and engineering ecology of decline of level of anofelogenous danger.

Key words: anofelogenous safety transmissical illnesses, natural focality transmissical illnesses, nozogeography.

Стаття надійшла до редколегії
10.09.2014 р.

УДК 911.9:502

Віктор Селецький

Особенности ландшафтного подхода до территориальной организации экологической инфраструктуры

У статті проаналізовано наукові підходи до визначення понять «територіальна організація» та «організація території». Розкрито основні аспекти ландшафтного підходу до проблеми раціональної організації території. Визначено ключові особливості територіальної організації ландшафту, які розкриті в роботах фахівців із ландшафтної екології, ландшафтознавства, землеустрою тощо. Розкрито зміст поняття «територіальна організація екологічної інфраструктури». Установлено основні фактори, які впливають на процес територіальної організації екологічної інфраструктури регіону, виділено основні принципи ландшафтного підходу до її територіальної організації. Визначено ключові етапи процесу територіальної організації екологічної інфраструктури регіону.

Ключові слова: територіальна організація, організація території, екологічна інфраструктура, ландшафтний підхід.

Постановка наукової проблеми та її значення. Упродовж останнього часу фахівці в галузі географії, геоекології, ландшафтної екології, землеустрою тощо запропонували низку інструментів для раціонального поєднання природної та суспільної складових частин у межах однієї території.